

PARLEMENT & WETENSCHAP

Factsheet - Nieuw kiesstelsel met kiesdistricten en vereffeningszetels

Presentatie voor de Vaste commissie voor Binnenlandse Zaken, 17 april
2025

Kees Aarts (RUG) - Gert-Jan Leenknecht (TiU) - Eva van Vugt (UM)

Tweede Kamer
DER STATEN-GENERAAL

Universiteiten
van Nederland }

TNO

KNAW

de **jonge** akademie

**NEDERLANDSE FEDERATIE VAN
UNIVERSITAIR MEDISCHE CENTRA**

PARLEMENT & WETENSCHAP

VRAGEN

- 1. Hoe verhoudt deze wijziging van het kiesstelsel zich tot de Grondwet, het stelsel van evenredige vertegenwoordiging en vertegenwoordiging in brede zin?*
- 2. Wat is het effect van de voorgenomen wijziging van het kiesstelsel op de regionale vertegenwoordiging?*
- 3. Hoe reflecteren de wetenschappers in algemene zin op het onderzoeksrapport 'Doorrekening evenredig kiesstelsel met meervoudige districten en vereffeningszetels'?*

PARLEMENT & WETENSCHAP

KADER VAN DE GRONDWET

Art. 50 Grondwet

De Staten-Generaal vertegenwoordigen het gehele Nederlandse volk.

Art. 51 lid 1 Grondwet

De Staten-Generaal bestaan uit de Tweede Kamer en de Eerste Kamer.

Art. 51 lid 2 Grondwet

De Tweede Kamer bestaat uit honderdvijftig leden.

Art. 53 lid 1 Grondwet

De leden van beide kamers worden gekozen op de grondslag van evenredige vertegenwoordiging binnen door de wet te stellen grenzen.

Art. 67 lid 3 Grondwet

De leden [der Staten-Generaal] stemmen zonder last.

PARLEMENT & WETENSCHAP

NIEUW KIESSTELSEL EN GRONDWET

Het voorgenomen kiesstelsel:

- Is verenigbaar met het beginsel van evenredige vertegenwoordiging (art. 53 lid 1 Gw), maar:
- Kan regionale belangenbehartiging in de hand werken en daardoor op gespannen voet komen te staan met de vertegenwoordiging van het gehele Nederlandse volk (art. 50 Gw) en het stemmen zonder last (art. 67 lid 3 Gw);
- Wat de druk kan verhogen op de Eerste Kamer om het nationale belang te bewaken (art. 50 en 51 lid 1 Gw), wat tot spanningen kan leiden tussen beide Kamers.

PARLEMENT & WETENSCHAP

OVERIGE RISICO'S NIEUW KIESSTELSEL

Herkenbaarheid volksvertegenwoordiging

- Partijleiders kunnen in slechts één district op de lijst staan, en zullen daarvoor een van de grotere districten kiezen.
- Regionale kandidaten in kleinere districten hebben relatief weinig kans om als regiovertegenwoordiger gekozen te worden.

Woonplaatsvereiste

- Een verplichting om als vertegenwoordiger in het district te wonen kan stuiten op praktische en wettelijke bezwaren.
- Afzien van deze verplichting kan betekenen dat regionale vertegenwoordiging illusoir wordt.